

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

ΟΙ ΚΥΡΙΩΤΕΡΟΙ ΝΟΜΟΙ ΠΟΥ ΑΦΟΡΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΔΑ

Ἡ Ἐτροπή τῶν χειραφετημένων γυναικῶν τῆς Διεθνικῆς Ἐνωσῆς γιά τή γυναικεία ψήφο πού ἔχει κύριο σκοπό νά συντονίσαι τίς γυναικεῖες προσπάθειες γιά νά λειψοῦν οἱ ἀδικίες πού βαραινοῦν τή γυναίκα στίς νομοθεσίες τῶν διαφόρων Χωρῶν, ἔστειλε ἕνα ἐρωτηματολόγιο στά ἐθνικά τμήματα τῆς Δ' Ἐνωσῆς. Δημιούρμη παρακάτω τίς ἀπαντήσεις γιά τήν ἑλληνική νομοθεσία. Οἱ ἀπαντήσεις αὐτές, ἔχουν συνταχθῆ ἀπό τή Δρα Ἀλεξάνδρα Κότου, διδάκτορα τῆς νομικῆς, μέλος τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Συνδέσμου.

Ἐρώτηση :

Ποιοί εἶναι στήν Ἑλλάδα οἱ σπουδαιότεροι νόμοι πού ἀφοροῦν τή γυναίκα; Ποιά νομοσχέδια ἢ τροπολογίες τῶν νόμων ἐτοιμάζονται;

Ἀπαντήσεις :

Α' Πολιτικά Δικαιώματα.

1) Ἐχομε πρῶτα τὸ ἄρθρ. 6 τοῦ Νέου Συντάγματος τῆς 13 Ἰουνίου 1927, τοῦ ὁποίου μιά ἐρμηνευτική δήλωση λέγει τά ἑξῆς: Πολιτικά δικαιώματα δύττανται ν' ἀπονεμηθοῦν διά νόμου εἰς τὰς γυναίκας.

2) Ἐχομε ἐπίσης τὸν νόμο τοῦ 1925 περὶ δημοτικῶν ἐκλογῶν σύμφωνα μὲ τὸν ὁποῖον θὰ μποροῦσαν οἱ γυναίκες ν' ἀποκτήσουν τὸ δικαίωμα ψήφου στίς δημοτικὲς ἐκλογὲς μὲ ἄπλὸ Διάταγμα, μέσα σὲ διάστημα δυὸ χρόνων, δηλ. ἀπὸ τὸ 1927. Μέχρι τῆς στιγμῆς δὲν δημοσιεύτηκε ἀκόμη τέτοιο διάταγμα. Ὁ νόμος ἔχει περιορισμοὺς γιά τίς ἀγρόματες καί τίς κάτω τῶν 25 χρόνων.

Β' Κοινωνική πρόνοια. Ὁ νόμος τῆς 26 Ἀπριλίου 1926 περὶ τῆς προστασίας τοῦ βρέφους ὅπως ἔχει συμπληρωθῆ ἀπὸ τὸν νόμο τῆς 25ης Μαΐου 1926. Ἄρθρ. 1ον. Κάθε παιδί μέχρι τῆς ἡλικίας 2 ἐτῶν καθὼς καὶ ἡ μητέρα πού τὸ θηλάζει, εἶναι ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ κράτους (ἐὰν ἡ μητέρα εἶναι ἄπορη). Ἄρθρ. 6. Κάθε ἄπορη μητέρα πού θηλάζει τὸ παιδί τῆς καὶ πού βρῖσκεται σὲ πόλη πού ἔχει διαθέσιμες πιστώσεις μπορεῖ νά θηλάζει καὶ ἄλλα βρέφη καὶ νά ἀπολαμβάνει ἔτσι κρατικῆς προστασίας. Ἄρθρ. 7. Καμία γυναίκα δὲν μπορεῖ νά ἔξασκεῖ τὸ ἐπάγγελμα τῆς τροφῆς ἐὰν δὲν ἔχει πιστοποιητικὸ τῆς ἀστυνομίας πού βεβαιώνει ὅτι τὸ παιδί τῆς εἶναι τεσσάρων μηνῶν, ἢ ὅτι πέθανε ἀπὸ φυσικὸ θάνατο. Μιά ἐξειδικία διάταξη προστατεύει ἐπίσης τὴν ἄπορη γυναίκα πρὸ τοῦ τοκετοῦ.

Γ' Αστικὸς Κώδικας.

1) Ὁ Νόμος τῆς 14 Ἰουλίου 1926 «περὶ ἀναζητήσεως τῆς πατρότητος» Ἄρθ. 10. Ἡ μητέρα φυσικοῦ παιδιοῦ μπορεῖ νά ἐγείρει ἀγωγή ἐναντίον τοῦ πατέρα γιά τὴν ἀναγνώριση τοῦ παιδιοῦ τῆς, ἂν ἢ σύλληψη τοῦ παιδιοῦ ἐγενε με ἀπάτη, ἢ ὕστερα ἀπὸ ὑπόσχεση γάμου, ἢ κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἀρρεβῶνων. Ἄρθρ. Τὸ ἀναγνωρισμένο παιδί ἔχει κληρονομικὰ δικαιώματα ἀπέναντι τοῦ πατέρα, δικαίωμα νά φέρει τὸ ὄνομα καὶ τὴν ὑψηλότητα τοῦ πατέρα, καὶ τὰ ἴδια δικαιώματα μὲ τὸ νόμιμο παιδί

γιά τὴ διατροφή καὶ ἐκπαίδευση. Ἄν δὲν συντρέχουν ὅμως οἱ πάρα πάνω ὄροι, τὸ ἀναγνωρισμένο παιδί ἔχει δικαίωμα διατροφῆς καὶ ἐκπαίδευσης ἀνάλογης πρὸς τὴν οἰκονομικὴ κατάστασιν τοῦ πατέρα καὶ τὴν κοινωνικὴ θέσιν τῆς μητέρας. Αὐτὰ ὡς τὸ 180 ἔτος τῆς ἡλικίας γιά τὰ ἀγόρια, καὶ ὡς τὸ 210 γιά τὰ κορίτσια (Ἄρθρ. 17 καὶ 18).

2) 1) Ἐτοιμάζον τῶρα μιά τροποποίηση τοῦ Νόμου γιά τὴν ἀναζήτηση τῆς πατρότητος. (βλέπε Ἀγῶνα τῆς Γυναίκας ἀριθ. 41 τοῦ Μαΐου καὶ τὴ σχετικὴ δρώση τοῦ Συνδέσμου γιά τὰ Δικαιώματα τῆς Γυναίκας).

2) Ὁ νόμος 2228 τῆς 24ης Ἰουνίου 1920 «περὶ δ αζυγίου». Ἄρθρ. 2. Κάθε σύζυγος ἔχει δικαίωμα νά ζητήσῃ διαζύγιον γιά μοιχεία ἢ διγαμία τοῦ ἄλλου Ἄλλὰ ἂν λόγος διαζυγίου εἶναι ἡ μοιχεία τοῦ ἀνδρός, τὸ δικαστήριον μπορεῖ νά ἀπορρίψῃ τὴν ἀγωγή, ἂν συντρέχουν σοβαροὶ λόγοι.

3) Ὁ Νόμος περὶ ἐπιτροπείας τοῦ 1861 Ἄρθρ. 6—10. Ὁ ἀνήλικος διατελεῖ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπείαν τοῦ πατέρα. Ὅταν ὁ πατέρας χάσῃ τὴν πατρικὴ ἐξουσία τὸν ἀντικαθιστᾷ ἡ μητέρα ὑπὸ διαφόρους περιορισμοὺς. Κατὰ τὸ ἄρθρον 11 τοῦ ἴδιου νόμου ὁ πατέρας μπορεῖ νά ἐπιβάλλῃ εἰς τὴν μητέρα μὲ διαθήκη ἢ συμβολαιογραφικὴ πράξιν παρεπίτροπο, χωρὶς τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ὁποῖου ἢ μητέρα τίποτε δὲν μπορεῖ νά κάμῃ. Ὅχι μόνον ὁ πατέρας ἀλλὰ καὶ τὸ δικαστήριον μπορεῖ νά ἐπιβάλλῃ στὴ μητέρα παρεπίτροπο κατ' αἴτησιν ἐνὸς οἰουδήποτε συγγενοῦς, καὶ ἂν ἀκόμη ἡ μητέρα ἔχη τὴν ἐπιτροπείαν τῶν παιδιῶν τῆς ζῶντος τοῦ πατρὸς. Σύμφωνα μὲ τὸ ἄρθρ. 13 ἂν ἡ μητέρα ξαναπαντρευτῆ εἶναι ὑποχρεωμένη νά ζητήσῃ τὸ διορισμὸν ἐπιτρόπου ὁ δεύτερος σύζυγός τῆς εἶναι συγχρόνως ἐπίτροπος. Ἄρθρ. 19 ἂν ὁ ἀνήλικος δὲν ἔχει γονεῖς ἢ ἐπιτροπείαν ἀνήκει εἰς τὸν ἐκ πατρὸς πάππον, καὶ ἐλλήψει αὐτοῦ εἰς τὸν ἐκ μητρὸς. Ἄρθρ. 47 Ἡ μητέρα καὶ ἡ μάμμη δὲν εἶναι ὑποχρεωμέναι νά δεχτοῦν τὴν ἐπιτροπείαν τῶν παιδιῶν τους. Ἄρθρ. 49 5 **Γυναίκα ἐκτὸς ἀπὸ τὴν μητέρα καὶ τὴν μάμμη δὲν διορίζεται ἐπίτροπος.** Ἄρθρ. 53 Ἡ φροντίδα τῆς μόρφωσης τοῦ παιδιοῦ ἀνήκει στὴν μητέρα καὶ διὰν ἀκόμη ξαναπαντρευτῆ, ἐκτὸς ἂν τὸ οἰκογενειακὸ συμβούλιον ἀναθέσῃ τὸ βάρος αὐτὸ σὲ ἄλλον. Ἄρθρ. 127-128 Ὁ Σύζυγος εἶναι ὁ νόμιμος ἐπίτροπος τῆς γυναίκας πού εἶναι ὑπὸ ἀπαγόρευσιν, ἐνῶ ἡ γυναίκα μπορεῖ ν' ἀποκτήσῃ, αὐτὸ τὸ δικαίωμα (δηλαδὴ δὲν εἶναι ὑποχρεωμένη ἀπὸ τὸ νόμο.

4) Ὁ νόμος τῆς 18 Ἀπριλίου 1918 «Περὶ πωλήσεως τῶν προικῶν ἀκινήτων» (Ἄρθρ. 1) Ὁ σύζυγος δὲν μπορεῖ νά πωλήσῃ προικῶν ἀκίνητον χωρὶς ἄδεια τοῦ δικαστηρίου. Εἶναι ἀναγκαία καὶ ἡ συγκατάθεσιν τῆς γυναίκας. Ἡ συγκατάθεσιν αὐτὴ γίνε-

ται με συμβολαιογραφική πράξη ή με δήλωση εμπρός στο δικαστήριο. Άρθ. 7. Όταν ο πατέρας έχει την διαχείριση της περιουσίας των παιδιών του, δεν χρειάζεται έγκριση των πράξεων του από το οικογενειακό συμβούλιο. Για τη μητέρα ή έγκριση αυτή είναι απαραίτητη (άρθ. 66 του νόμου περί επιτροπείας).

5) Σύμφωνα με τον νόμο περί διαθηκών της 14 Μαΐου 1911 (άρθ. 14§5). Οι γυναίκες δεν μπορούν να παραστούν ως μάρτυρες στη σύνταξη διαθήκης.

6) Ο νόμος 1337 της 10 Απριλίου 1918 περί εξ αδ.αθέτου κληρονομικού δικαιώματος του κράτους και της διαχείρισης κειμένης κληρονομίας. Άρθ. 16§5. Οι γυναίκες δεν επιτρέπεται να αναλάβουν την διαχείριση κειμένης κληρονομίας.

Δ' Ειδικοί νόμοι

α) Ο νόμος περί των γυναικών δικηνόρων της 3 Οκτωβρίου 1926 επιτρέπει στις γυναίκες δικηγόρους να εξασκούν το επάγγελμά τους με τους εξής περιορισμούς. 1) Οι γυναίκες δεν έχουν το δικαίωμα να εκλεγούν μέλη του Συμβουλίου των δικηγορικών συλλόγων. 2) Δεν μπορούν να λάβουν μέρος στην άποψη της δικαιοσύνης ως αναπληρωτά του εισαγγελέως όπως οι άνδρες δικηγόροι.

β) Σύμφωνα με το άρθ. 112 του Έμπορικού νόμου ή υποχρέωση της γυναίκας που άπορρει από υπογραφή συναλλαγματικής έχει θέση μίας απλής υπόσχησης. Κατά το άρθ. 4 του ίδιου νόμου ή γυναίκα δεν μπορεί να γίνει έμπορος χωρίς την συγκατάθεση του συζύγου της.

Ε' Ποινική Δικονομία.

Σύμφωνα με το άρθ. 100 της Πολιτικής Δικονομίας δεν απαγγέλεται εναντίον της γυναίκας προσωπική κράτηση.

ΤΣ' Νόμοι που άφορουν την γυναικείαν εργασία.

α) Η άποδοχή της γυναίκας στις δημόσιες υπηρεσίες είναι καθιερωμένη από το Έλληνικό Σύνταγμα σύμφωνα με το οποίο στις δημόσιες υπηρεσίες γίνονται δεκτοί μόνο Έλληνες πολίτες· μία ερμηνευτική σημείωση προσθέτει ότι ή έννοια της λέξης πολίτης περιλαμβάνει κάθε πρόσωπο (και των δύο φύλων) που έχει την ελληνικήν υπηκοότητα.

Παρά τη Συνταγματική καθιέρωση της ισότητας, εξακολουθούν να εφαρμόζονται μερικοί νόμοι που αποκλείουν τις γυναίκες από ώρισμένες δημόσιες θέσεις π.χ. ο κανονισμός του Υπουργείου Έξωτερικών που αποκλείει τις γυναίκες από το Διπλωματικό στάδιο ο άλλος του Υπ. Έσωτερικών που αποκλείει την τοποθέτηση της γυναίκας ως χημικού κ. α.

β) Η Έλλάς υπέγραψε και εισάγε διαρκώς στην νομοθεσία, τις συβάσεις της διεθνικής Συνδιάσκεψης της Έργασίας, για την νυκτερινή εργασία των γυναικών, για την εργασία των ανηλίκων δύο φύλων, για την διακοπή της εργασίας της γυναίκας πριν και

μετά τον τοκετό. Μολονότι δεν συμφωνούμε με μερικούς από τους πάρα πάνω νόμους, που βλέπουν τη γυναίκα στο οικονομικό επίπεδο, βρίσκουμε ότι είναι ενδιαφέροντες γιατί άφορουν ένα μεγάλο άριθμό γυναικών.

Ζ'. Νόμοι επί της κοινωνικής Έθικης.

Ο ποινικός μας κώδικας προβλέπει ποινές για την προαγωγή, την έκδοση και τον βιασμό των γυναικών και των ανηλίκων. Άρ. (Ποιν. Κώδικας Κεφ. 15.

Άρθ. 272, 273, 274. (Νόμος ΓΑΜΑ της 23ης Ιουλίου 1911) 275, 276. (Νόμ. 172 της 1ης Μαρτίου 1914) 277, 278, 279 και 279α (Νόμος ΓΑΜΑ της 23ης Ιουλίου 1911) 279 β. Νομος 172 της 1ης Μαρτίου 1914 279γ (Νόμος 172 Μαρτίου 1914) 279δ (Νόμος 172 της Μαρτίου 1914) και άρθρον 280

Έπίσης ή Έλλάς δέχτηκε τη διεθνική σύμβαση του 1921 που ισχύει εδώ από της 20ης Οκτωβρίου 1922. Άλλα ή από το 1924 είχαν εισαγάγει στον ποινικό κώδικα τις περισσότερες διατάξεις, οι οποίες περιέχονται στη σύμ'αση του 1904 και το σύμφωνο του 1910 Ένας νόμος πολύ καταθλιπτικός για τις γυναίκες είναι ο 3032 του 1922 «περί των μέτρων προς καταπολέμησιν των μεταδοτικών νόσων και περί των ανηλίκων γυναικών». Με τον νόμο αυτό και το έκτελεστικό του Διάταγμα τα άπλά διοικητικά μέτρα που εφαρμόζοντα έως τότε συστηματοποιήθηκαν και σχημάτισαν το άθλιο σύστημα του κρατικού διακανονισμού της ήθικης που ισχύει σήμερα. Έτοιμάσθηκε επίσης από το Υπουργείο Προνοίας ένα προσχέδιο νόμου την Κοινωνικήν ήθική που εισάγει τη neo-reglementation.

Η'. Έκπαιδευτικοί νόμοι. 1) Ο νόμος που επιτρέπει στις διδασκάλισσες να διάδσκουν σε σχολεία άγοριών, 2) ο νόμος που ξισώνει τους μισθούς των διδασκάλων των δύο φύλων.